

الله اعلم
س

رمضان ۱۴۳۹

کتابچه قطعه‌ای از بهشت
(ویژه نامه‌ی ماه مبارک رمضان ۹۷)

برگرفته از سخنان مقام معظم رهبری مدظله العالی

تهیه و تنظیم: واحد خدمات فرهنگی آستان مقدس

طراح جلد و صفحه آرا: علی قربانیان

نوبت و سال چاپ: اول-۹۷

آدرس واحد مسابقات: قم، حرم حضرت فاطمه معصومه علیها السلام، صحن
صاحب الزمان علیه السلام، درب ۱۶ طبقه فوقانی، واحد مسابقات فرهنگی

پسند
دانشجویی
آبهورستان آران و بیدگل

معاونت فرهنگی و معارف قرآن و حدیث
آستان قدس حضرت امام خمینی رحمته الله علیه
اصفهان

فهرست

۶	مقدمه
		برکات رمضان
۷	درس زندگی
۹	مهمترین درس
۱۰	سیر الی الله
۱۱	مغفرت الهی
		رمضان در قرآن
۱۳	خط مستمر
۱۴	پلکان تقوا
۱۵	امیدواری
۱۶	بهار قرآن
		رمضان در صحیفه
۱۷	تهذیب و تسلیم
۱۸	شهر الطهور
۱۹	تقوا
۲۰	خودسازی
۲۱	توفیق الاهی
۲۲	آموزه های عملی از ماه مبارک رمضان
		مراحل روزه
۲۳	مرحله اول روزه
۲۵	مرحله دوم روزه
۲۵	مرحله سوم
		مظهر کف نفس
۲۷	روزه، مظهر کف نفس
۲۸	هزار ماه
۲۹	زمینیان آسمانی
۳۱	عایدی انسان
		قدس
۳۳	راه حل مساله ی فلسطین
۳۴	نامه ۴۷ نهج البلاغه
۳۸	سوالات مسابقه

مقدمه

ماه رمضان در هر سال، قطعه‌ای از بهشت است که خدا در جهنم سوزانِ دنیای مادی ما، آن را وارد میکند و به ما فرصت میدهد که خودمان را بر سر این سفره الهی در این ماه، وارد بهشت کنیم.

بعضی همان سی روز را وارد بهشت میشوند. بعضی به برکت آن سی روز، همه سال را و بعضی همه عمر را. بعضی هم از کنار آن، غافل عبور میکنند که مایه تأسّف و خسران است. حالا برای خودشان که هیچ، هر کس که ببیند این موجود انسانی، با این همه استعداد و توانایی عروج و تکامل، از چنین سفره با عظمتی استفاده نکند، حق دارد که متأسّف شود.

این، ماه رمضان است. ماه ضیافت الله است. ماه لیلة القدر است.

ورود این ماه را به همدیگر تبریک گفته و یکدیگر را به استفاده‌ی هر چه بیشتر از این ماه توصیه کنیم. چون ماه ضیافت الهی است، در این ماه فقط مؤمنین و کسانی که اهل ورود در این ضیافتند، بر سر سفره‌ی پروردگار منان و کریم می‌نشینند. این، غیر از سفره‌ی عام کرم الهی است که همه‌ی انسانها، بلکه همه‌ی موجودات عالم از آن بهره‌مندند. این سفره‌ی خواص و ضیافت خاصان پروردگار است.

مسئله‌ی اساسی در باب ماه رمضان، این است که بشر - که در میان انواع عوامل و موجبات غفلت از خدا و از راه او محاصره شده و انگیزه‌های گوناگون، او را به سمت پایین و تنزل و سقوط می‌کشانند - فرصتی پیدا کند که در آن بتواند روح را - که روح انسان و باطن بشر، به عروج و اعتلا تمایل دارد - به سمت عروج و اعتلا سوق دهد و به خدا تقرب جوید و به اخلاق الهی، تخلق پیدا کند. ماه رمضان، چنین فرصتی است.

برکات رمضان

درس زندگی

به برکت ماه رمضان، برای مسلمان فرصتی پیش می‌آید که باید از آن در جهت تقویت حیات معنوی و نشاط مادی خود استفاده کند. یکی از درسهای بزرگ ماه رمضان که در خلال دعا و روزه و تلاوت قرآن در این ماه باید آن را فرا بگیریم و استفاده کنیم، این است که با چشیدن گرسنگی و تشنگی، به فکر گرسنگان و محرومان و فقرا بیفتیم. در دعای روزهای ماه رمضان می‌گوییم: «اللهم اغن كل فقير. اللهم اشبع كل جائع. اللهم اكس كل عريان»^۱. این دعا فقط برای خواندن نیست؛ برای این است که همه خود را برای مبارزه با فقر و مجاهدت در راه ستردن غبار محرومیت از چهره محرومان و مستضعفان موظف بدانند. این مبارزه، یک وظیفه همگانی است. در آیات قرآن می‌خوانیم: «أرأيت الذي يكذب بالدين. فذلك الذي يدع اليتيم. ولا يحض على طعام المسكين»^۲. یکی از نشانه‌های تکذیب دین این است که انسان در مقابل فقر فقیران و محرومان بی تفاوت باشد و احساس مسئولیت نکند. در ماه رمضان، به برکت روزه، طعم گرسنگی و تشنگی و رسیدن به آنچه اشتهای نفس انسان است را درک کردیم و چشیدیم. این باید ما را به احساس مسئولیتی که اسلام در قبال مسئله مهم فقر و فقیر از یکایک مسلمانان خواسته است و بر دوش آنان وظیفه نهاده است، نزدیک کند....

همه باید خود را موظف به مواسات بدانند. مواسات یعنی هیچ خانواده‌ای از خانواده‌های مسلمان و هم‌میهن و محروم را با دردها و محرومیتها و مشکلات خود تنها نگذاشتن؛ به سراغ آنها رفتن و دست کمک‌رسانی

۱ مفاتیح‌الجنان: دعای یومیه ماه مبارک رمضان

۲ ماعون: ۳-۱

به سوی آنها دراز کردن. امروز این یک وظیفه جهانی برای همه انسانهایی است که دارای وجدان و اخلاق و عاطفه انسانی هستند؛ اما برای مسلمانان، علاوه بر این که یک وظیفه اخلاقی و عاطفی است، یک وظیفه دینی است. به همسایه‌ها و فقرا رسیدگی کنید. یکی از عواملی که نمی‌گذارد دست کسانی که توانایی کمک دارند، به یاری فقرا دراز شود، روحیه مصرف‌گرایی و تجمل در جامعه است. برای جامعه بلای بزرگی است که میل به مصرف، روزبه‌روز در آن زیاد شود و همه به بیشتر مصرف کردن، بیشتر خوردن، متنوع‌تر، خوردن، متنوع‌تر پوشیدن و دنبال نشانه‌های مُد و هر چیز تازه برای وسایل زندگی و تجملات آن رفتن، تشویق شوند. چه ثروتها و پولهایی که در این راهها هدر می‌رود و از مصرف شدن در جایی که موجب رضای خدا و رفع مشکلات جمعی از مردم است، باز می‌ماند! ^۱

۱. فرازی از بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در خطبه‌های نماز عید فطر ۱۳۸۱/۹/۱۵

مهمترین درس

بزرگترین درس ماه رمضان، خودسازی است. اولین و مهمترین قدم خودسازی هم این است که انسان به خود و به اخلاق و رفتار خود با نظر انتقادی نگاه کند؛ عیوب خود را با روشنی و دقت ببیند و سعی در برطرف کردن آنها داشته باشد. این از عهده خود ما برمی آید و این تکلیفی بر دوش ماست.

به مردم عرض می‌کنم: به هم رحم کنید تا خدای متعال به شما رحم کند. کسانی که دستشان باز است، دست تعدی به سمت منافع و مصالح دیگران دراز نکنند. کسانی که زرنگی و هوش و امکانات و قدرت و مسئولیت و توانایی‌های گوناگون فردی و اجتماعی دارند، از این تواناییها در راه تعدی به دیگران استفاده نکنند. خود را بنده خدا بدانیم؛ در مقابل بقیه بندگان خدا، خود را موظف به همراهی، احسان، نیکی و رعایت انصاف بدانیم؛ آنگاه باران رحمت و فضل خدا بر سر ما خواهد بارید؛ ما را شستشو خواهد داد و برکات خود را بر ما نازل خواهد کرد. البته این وظیفه همه است؛ ولی کسانی که در جامعه تمکن و قدرت و مقام و ثروت و نفوذ کلمه‌ای در میان مردم دارند، بیش از دیگران در مقابل این بار سنگین - بار خودسازی و محدود کردن قوای خود از تجاوز به دیگران - مسئولند^۱.

۱. فرازی از بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در خطبه‌های نماز عید سعید فطر ۱۳۸۰/۹/۲۵

سیرالی الله

اصل قضیه این است که ما بتوانیم در ماه رمضان، این سیر الی الله را بکنیم و می شود. گاهی که پس از پایان ماه رمضان، خدمت امام علیه السلام می رسیدم، برایم محسوس بود که ایشان نورانی تر شده اند و حرف زدن و نگاه و اشاره و حرکت دست و اظهار نظرشان، با قبل از ماه رمضان فرق کرده است. دوره ی ماه رمضان، برای یک انسان مؤمن و والا، این طوری است. آن قدر به او و به قلب و باطنش، نورانیت می بخشد که انسان این را در مشاهده ی حضوری او حس می کند و از حرف زدنش می فهمد که نورانی تر شده است. بندگان خدا همین طورند. ما باید از این فرصت، خیلی استفاده کنیم. برای نزدیکی به خدا، اصل قضیه، ترک گناهان است. انجام مستحبات و نوافل و توسلات و دعا و بقیه ی امور، فرع است. اصل قضیه، این است که انسان از صدور گناه و خلاف از خود، مانع بشود. این، همان تقوا را می طلبد. تقوا و پرهیزگاری، مهمترین - یا بگوییم اولی ترین - مظهری است که وجود انسان باید داشته باشد. همین است که مانع از گناه انسان می شود. گناه نمی گذارد که انسان، حتی خود را به لبه ی دریای عظیم مغفرت الهی برساند و از آن استفاده کند. گناه نمی گذارد که ما حال دعا و توجه پیدا کنیم. گناه نمی گذارد که ما به فکر بازنگری و بازسازی خودمان بیفتیم. کوشش بکنیم از گناه فاصله بگیریم. این، شرط اول قضیه است...

ماه رمضان، فرصت زندگی و حیات است که برای بازگشت به خدا در اختیار من و شماست
مقام معارف رهبری ۲۹ شهریور ۱۳۷۷

مغفرت الهی

باید زمینه‌ی استفاده از رحمت و مغفرت و افاضات معنوی الهی را آماده کرد و آن، با ترک گناه است. لذا شما در دعای کمیل می‌بینید که امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرماید: «اللهم اغفر لی الذنوب التي تحبس الدعاء». یعنی خدایا! آن گناهایی که دعای مرا حبس خواهد کرد، آنها را بیامرز. گناهان، مانع از اجابت دعا می‌شود. در همین شبها و سحرها، در دعای شریف ابوحمزه می‌خوانید: «فرق بینی و بین ذنبی المانع لی من لزوم طاعتک»: خدایا! میان من و گناهم فاصله ببنداز؛ آن گناهی که مانع از انجام وظایفم می‌شود و باعث می‌گردد که نتوانم خودم را به تو نزدیک کنم. اصل قضیه، مسئله‌ی ترک گناه است.

مهمترین حسن یک نظام و حکومت اسلامی در این است که فضا را، فضای گناه‌آلود نمی‌کند. در نظام‌های طاغوتی، فضا گناه‌آلود است. اگر انسان هم بخواهد گناه نکند، گویی برای او میسور نیست و همه چیز، انسان را به طرف گناه سوق می‌دهد. در نظام اسلامی، این طور نیست. در نظام اسلامی، فضا گناه‌آلود نیست. ... در نظام اسلامی، گناه نه فقط معیار پیشرفت نیست، بلکه ضد پیشرفت و ضد ارزش و معیار تنزل است. بنابراین، اصل قضیه، اجتناب از گناه است که باید سعی کنیم در این ماه رمضان، ان‌شاءالله با تمرین و حدیث نفس و ریاضت، گناه را از خودمان دور کنیم. اگر گناه از ما دور شد، آن وقت راه برای عروج و پرواز در ملکوت آسمان‌ها ممکن خواهد شد و انسان خواهد توانست، آن سیر معنوی و الهی و آن طیران معین‌شده برای انسان را انجام بدهد؛ اما با سنگینی بار گناه، چنین چیزی ممکن نیست. این ماه رمضان، فرصت خوبی برای دور شدن از گناه است.^۱

رمضان
ذخیرهٔ روزگاریست برای حرکت هر دو عالم

رابطه‌تان را با خدا مستحکم کنید. در سایهٔ این ارتباط قوی، به سمت حل مسئلهٔ دینی و دنیوی حرکت خواهید کرد.

۱۳۷۷ ه. ق. ۱۱ / ۱۸

الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَأَشْكُرُكُمْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ الْأَعْيُنَ

انسان باقر آقا

رمضان در قرآن

خط مستمر

بخشی از مسایل مهم مربوط به این ماه، در ذیل این آیهی شریفه‌ی سوره‌ی بقره و آیات بعد از آن ذکر شده است... اولاً می‌فرماید: «کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم». ما می‌دانیم که نماز و زکات، مخصوص امت اسلام نبوده است؛ بلکه پیامبران قبل از رسول اکرم اسلام ﷺ در صدر احکام خود، نماز و زکات را داشته‌اند. «واوصانی بالصلوه و الزکوه ما دمت حیا» از قول حضرت عیسی علیه السلام است که به مخاطبان خود می‌فرماید: خدا من را به نماز و زکات وصیت کرده است. از آیات دیگر قرآن هم این معنا استفاده می‌شود... روزه هم مثل نماز و زکات، در شمار احکامی است که مخصوص امت اسلام نیست؛ بلکه امم سابق و پیامبران گذشته هم مأمور به روزه بوده‌اند.

... در بنای زندگی معنوی انسان‌ها در هر زمان، همچنان‌که نماز لازم است و این نماز، رابطه‌ی معنوی میان انسان و خداست، و همچنان‌که زکات لازم است و این نکات، تزکیه‌ی مالی انسان می‌باشد، روزه هم واجب و ضروری است و این یکی از پایه‌های اصلی تکامل انسان و تعالی معنوی اوست؛ والا در طول زمان و با تغییر ادیان مختلف، این خط، ثابت و مستمر نمی‌ماند.

البته روزه، در ادیان مختلف و زمانهای گوناگون و به شکلهای دیگر وجود دارد؛ اما گرسنگی کشیدن و اندرون را از طعام خالی داشتن و لب و زبان و دهان را در ساعات معینی بر روی تمتعات جسمانی بستن، خصوصیتی است که در روزه‌ی ادیان مختلف وجود دارد. پس، روزه یک رکن اساسی در تعالی معنوی و تکامل روحی و هدایت و تربیت انسانی است.

پلکان تقوا

«لعلکم تتقون». یعنی این روزه، پلکانی به سمت تقوا و وسیله‌ی برای تأمین آن در وجود و دل و جان شماست. تقوا این است که انسان در همه‌ی اعمال و رفتار خود مراقب باشد که آیا این کار مطابق رضای خدا و امر الهی است، یا نه. این حالت مراقبت و پرهیز و برحذر بودن دایمی، اسمش تقواست.

نقطه‌ی مقابل تقوا، غفلت و بی‌توجهی و حرکت بدون بصیرت است. خدا، ناهوشیاری مؤمن را در امور زندگی نمی‌پسندد. مؤمن باید در همه‌ی امور زندگی، چشم باز و دل بیدار داشته باشد.

... اگر ملتی یا فردی دارای تقوا بود، تمام خیرات دنیا و آخرت برای او جلب خواهد شد. فایده‌ی تقوا، فقط برای کسب رضای پروردگار و نیل به بهشت الهی در قیامت نیست؛ فایده تقوا را انسان با تقوا در دنیا هم می‌بیند. جامعه‌ای که با تقواست، جامعه‌ای که راه خدا را با دقت انتخاب می‌کند و با دقت نیز در آن راه حرکت می‌کند، از نعم الهی در دنیا هم برخوردار می‌شود، عزت دنیوی هم به دست می‌آورد و خدا علم و معرفت در امور دنیا هم به او می‌دهد. جامعه‌ی که در راه تقوا حرکت می‌کند، فضای زندگی آن جامعه، فضای سالم و محبت‌آمیز و همراه با تعاون و همکاری بین آحاد جامعه است. تقوا، کلید خوشبختی دنیوی و اخروی است. بشریت گمراه که از انواع سختی‌ها و رنج‌های شخصی و اجتماعی می‌نالد، چوب بی‌تقوایی و غفلت و بی‌توجهی و غرق شدن در منجلاپی که شهواتش برای او فراهم کرده است، می‌خورد. جوامعی که عقب افتاده‌اند، حالشان معلوم است. جوامع پیشرفته‌ی عالم هم، اگر چه از بعضی جهات خوشبختی‌هایی دارند - که همان هم ناشی از هوشیاری و بیداری در بعضی از امور زندگی است - اما دچار خلاها و کمبودهای مرگباری هستند که نویسندگان و گویندگان و هنرمندان آنها، امروز با صد زبان آن را بیان می‌کنند.

تقوا، وصیت اول و آخر پیامبران است. در سوره‌های مختلف قرآن می‌خوانید، اولین سخنی که انبیای الهی به مردم گفته‌اند، توصیه به تقوا بوده است. اگر تقوا باشد، هدایت الهی هم هست؛ و اگر تقوا نباشد، هدایت الهی هم به صورت کامل نصیب فرد و جامعه نمی‌شود. این روزه، مقدمه‌ی تقواست.

خداوند در یک آیه‌ی دیگر از سوره حدید می‌فرماید: «یا ایها الذین امنوا اتقوا الله و امنوا برسوله یؤتکم کفلین من رحمته و یجعل لکم نورا تمشون به». تقوا موجب می‌شود که خدای متعال نوری را در قلب و زندگی و راه شما قرار بدهد، تا بتوانید در پرتو آن نور حرکت کنید و راه زندگی را پیدا نمایید. بشر نمی‌تواند با سردرگمی حرکت کند. بدون شناختن مقصد و هدف، حرکت انسانی میسور نیست. این نوری که می‌تواند هدف و سرمنزل و راه را به ما نشان بدهد، ناشی از تقوا و پرهیزگاری است. توصیه همه‌ی انبیا و اولیا به تقواست.

امیدواری

ماه رمضان را مغتنم بشمارید. این روزها را با روزه‌داری، و این شب‌ها را با ذکر و دعا به سر ببرید. فصل دعا هم، همین ماه مبارک است. اگر چه همیشه انسان باید با رشته‌ی دعا به خدا متصل باشد، اما آیه‌ی «و اذا سألک عبادی عنی فانی قریب اجیب دعوه الداع اذا دعان» در سوره‌ی بقره، در خلال همین آیات مبارکه‌ی مربوط به روزه و ماه رمضان است. در وسط آیات روزه و ماه رمضان، این آیه‌ی «و اذا سألک عبادی عنی فانی قریب» آمده، که همه‌ی انسان‌ها و همه‌ی بندگان را به دعا و توجه سوق می‌دهد و دعوت می‌کند.

رابطه‌ی دعا، رابطه‌ی قلبی شما با خداست. دعا، یعنی خواستن و خدا را خواندن. خواستن، یعنی امیدواری. تا امید نداشته باشید، از خدا چیزی را درخواست نمی‌کنید. انسان ناامید که چیزی طلب نمی‌کند. پس، دعا یعنی امید، که ملازم با امید به اجابت است. این امید به اجابت، دلها را مشعل می‌کند و منور نگه می‌دارد. به برکت دعا، جامعه بانشاط و اهل حرکت می‌شود.

بهار قرآن

این ماه، همچنین بهار قرآن است. انس با قرآن، معرفت اسلامی را در ذهن ما قوی تر و عمیق تر می‌کند. اگر در آیات قرآن تأمل بکنیم، اراده و استقامت ما قویتر و بیشتر از این خواهد شد. همین آیات قرآنی است که توانست در روزگاری، انسانهایی را تربیت کند که با دنیای کفر و ظلمات بستیزند. همین معارف است که ملت بزرگ ما را وادار کرد و مجهز نمود که با دنیای مدرن مظلوم جاهلیت - جاهلیت مدرن و جاهلیت قرن بیستم - مقابله کند. امیدواریم که ملت ما روزبه‌روز به قرآن و حقایق قرآنی نزدیکتر بشوند.^۱

سهم رمضان
للمؤمنین

۱ فرازی از خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران ۱۳۶۹/۷/۱۰.

رمضان در صحیفه

تهذیب و تسلیم

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنْ أَهْلِهِ»^۱ «ما را اهل حمد قرار داد.» ما از نعم الهی غافل نیستیم، و او را حمد و شکر می‌کنیم. او راه‌هایی در مقابل ما باز کرده است، که به حمدش برسیم. همچنین، غایات و راه‌هایی معین فرموده و ما را در این راه‌ها به رفتن واداشته است.

«وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ مِنْ تِلْكَ السَّبِيلِ شَهْرَهُ رَمَضَانَ»؛ «حمد خدای را که یکی از این راه‌هایی که ما را به او؛ به کمال و به بصیرت نسبت به معدن عظمت می‌رساند، همین ماه رمضان است.» امام تعبیر می‌کند به «شهره»؛ یعنی «شهر خودش». شهر خدا را یکی از این راه‌ها قرار داد. خیلی پرمعناست. اگر فکر کنیم همه ماه‌ها ماه خدا و مال خداست؛ وقتی که مالک همه وجود، بخشی از وجود را معین می‌کند و آن را به خود نسبت خاص می‌دهد، معلوم می‌شود نسبت به این بخش، توجه و عنایت ویژه‌ای دارد. یکی از این بخش‌ها، همین «شهرالله» است؛ شهر خدا، ماه خدا. خود این نسبت، در فضیلت ماه رمضان، کافی است. «شهر رمضان، شهر الصیام و شهرالاسلام.» ماه روزه؛ ماهی که روزه آن، یکی از ابزارهای بسیار کار آمد برای تهذیب نفس است؛ چرا که در آن گرسنگی کشیدن و با هوس‌ها و اشتهاها مبارزه کردن نهفته است.

شهر اسلام، یعنی شهر «اسلام الوجه لدی الله»؛ «در مقابل خدا تسلیم بودن.» خوب؛ انسانی جوان است و وقتی روزه می‌گیرد، گرسنه است، تشنه است و تمام غرایز، او را به سمت هوس و اشتهایی می‌خواند. ولی او، در مقابل همه این غرایز می‌ایستد.

۱ دعای ۴۴ صحیفه سجادیه

برای چه؟! برای اجرای امر پروردگار. و این، تسلیم در مقابل پروردگار است. در هیچ روزی از روزهای سال، یک مسلمان، به طور عادی، این همه در مقابل خدا تسلیم نیست که در روزهای ماه رمضان به طور عادی تسلیم است. پس، «شهر اسلام» شهر تسلیم است.

شهر الطهور

«و شهر الطهور»؛ «شهر پاکیزه کننده است.» در این ماه، عواملی وجود دارد که روح ما را پاک و طاهر می‌کند. آن عوامل چیست؟ یکی روزه است؛ یکی تلاوت قرآن است و یکی دعا و تضرع است. این همه دعاها، ارزاق طیبه و طاهره‌ای است از مائده‌های ضیافت الهی که خدای متعال در این ضیافت یک ماهه خود، مقابل مردم گذاشته است. مضمون کلام امام این است که خدا در این ضیافت، با روزه از شما پذیرایی می‌کند. ... بعد می‌فرماید: «و شهر التَّمْحِیصِ»؛ این ماه، ماه تمحیص است. «تمحیص» یعنی چه؟ یعنی خالص کردن. مقصود این است که در این ماه، ناب و خالص شویم...

این ماه، ماه خالص شدن است و اگر درست نگاه کنیم، خالص شدن در این ماه، از راه‌های دیگر خالص شدن، آسان‌تر است. ما با همین روزه و مبارزه کردن با نفس، می‌توانیم خودمان را خالص کنیم. اغلب گمراهی‌هایی که وجود دارد، یا به خاطر گناہانی است که از ما سر می‌زند و یا به خاطر خصلت‌های زشتی است که در وجود ما نهفته است.^۱

۱. فرازی از بیانات مقام معظم رهبری در خطبه‌های نماز جمعه سوم رمضان ۱۴۱۵ - ۱۴/۱۱/۱۳۷۳.

تقوا

از بزرگترین اهداف روزه ماه رمضان - یا شاید بشود به یک معنا گفت: «تمام الهدف» - تقواست. «لعلکم تتقون.» و این دست ماست. مردم باید هرکدام خودشان، و اگر بتوانند دیگران را اصلاح کنند... از جمله چیزهایی که در این ماه رمضان عادی است، این عبارت صریح خدای متعال است که «لیلة القدر خیر من الف شهر، تنزل الملائكة و الروح فیها باذن ربهم من کل امر، سلامٌ هی حتی مطلع الفجر»^۱ یک شب تا صبح، مظهر سلام الهی است. همان «سلامٌ قولاً من ربّ رحیم»^۲ که مخصوص مؤمنین است. مخصوص اهل بهشت است. مخصوص بندگان خالص خداست. این، در اختیار ماست که استفاده کنیم... این، کلید اصلاح همه امور است؛ و از این جا شروع می شود. کما این که اصل انقلاب از این جا شروع شد: از مسجد و دین.^۳

۱ قدر ۳-۵

۲ یس: ۵۸

۳ فرازی از بیانات مقام معظم رهبری در دیدار روحانیان و مبلغان اعزامی به مناسبت فرارسیدن ماه مبارک رمضان ۱۳۷۲/۱۱/۱۷.

خودسازی

ماه رمضان فرصت خوبی برای خودسازی است. ماهمان ماده‌ی خام هستیم که اگر روی خودمان کار کردیم و توانستیم این ماده خام را به شکل‌های برتر تبدیل کنیم، آن کار لازم در زندگی را انجام داده‌ایم. هدف حیات همین است. وای به حال کسانی که روی خودشان از لحاظ علم و عمل کاری نکنند و همان‌طور که وارد دنیا شدند، به اضافه پوسیدگی‌ها و ضایعات و خرابی‌ها و فسادها که در طول زندگی برای انسان پیش می‌آید، از این دنیا بروند. مؤمن باید به‌طور دائم روی خودش کار کند؛ به‌طور دائم. نه اینکه خیال کنید «به‌طور دائم» زیادی است یا نمی‌شود؛ نه. هم می‌شود، هم زیادی نیست. اگر کسی مراقب خود باشد؛ مواظب باشد کارهای ممنوع و کارهایی را که خلاف است انجام ندهد و راه خدا را با جدیت ببیند، موفق می‌شود. این، همان خودسازی دائمی است و برنامه اسلام، متناسب با همین خودسازی به‌طور دائم است. این نماز پنجگانه - پنج وقت نماز خواندن - ذکر گفتن؛ «ایک نعبد و ایک نستعین» را تکرار کردن؛ رکوع کردن؛ به خاک افتادن و خدای متعال را تسبیح و تحمید و تهلیل کردن برای چیست؟ برای این است که انسان به‌طور دائم مشغول خودسازی باشد. منتها گرفتاری‌ها زیاد است و همه گرفتاریم. گرفتاری زندگی؛ گرفتاری معاش؛ گرفتاری امور شخصی؛ گرفتاری اهل و اولاد، و انواع گرفتاری‌ها مانع می‌شود که ما به خودمان، آن چنان که شایسته است، برسیم. لذا یک ماه رمضان را که خدای متعال قرار داده است، فرصت مغتنمی است. این ماه را از دست ندهید. مقصودم این است که اگر نمی‌توانیم به‌طور دائم در حال مراقبت و ساخت و ساز خودمان باشیم، اقلاً ماه رمضان را مغتنم بشماریم. شرایط هم در ماه رمضان آماده است. یکی از بزرگترین شرایط، همین روزه‌ای است که شما می‌گیرید. این، یکی از بزرگترین توفیقات الهی است.

توفیق الاهی

توفیق یعنی چه؟ توفیق یعنی این که خدای متعال چیزی را برای انسان، مناسب بیاورد. با واجب کردن روزه، خدای متعال زمینه مناسبی را برای من و شما به وجود آورده است که قدری در این ماه به خودمان برسیم. روزه، نعمت بزرگی است. شکم خالی است و مبارزه با نفس، تا حدودی در اثنای روز، از جهات مختلف وجود دارد: هر چه را دوست دارید، نمی خورید و نمی آشامید و بسیاری از مشتبهات نفسانی را برای خودتان به مدت چند ساعت ممنوع می کنید. این، یک مبارزه با نفس است؛ مبارزه با هواست، و مبارزه با هوا، در رأس تمام کارهای نیک و خودسازی ها قرار دارد. ماه رمضان زمینه بسیار خوبی است و خدای متعال این فرصت را به من و شما داده که در این ماه، چنین امکانی را برای خودسازی پیدا کنیم. علاوه بر این که ساعات این ماه بسیار با برکت است و خدای متعال، از لحاظ طبیعی این لحظات و ساعات را این گونه قرار داده است، ساعات بسیار مغتنمی هم هست. یک رکعت نماز شما؛ یک کلمه ذکر «سبحان الله» شما؛ مختصر صدقه دادن شما، و یک صله رحم کوچکی که در این ماه بکنید، مزیتی چند برابر بیشتر از همین امور، وقتی در غیر ماه رمضان انجام می شود، دارد. این، فرصت بسیار خوبی است. زمینه خوبی است که انسان در این ماه به خودش برسد.

وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ

سوره هود آیه ۸۸

آموزه‌های عملی از ماه مبارک رمضان

من به ذهنم رسید که این توصیه راهم
عرض کنم که این نوافل سی و چهار رکعتی که برای نمازهای
روز و شب وارد شده است، بسیار با ارزش است. ماه رمضان فرصت
خوبی است. ما غالباً اهل نوافل نیستیم. ولی ماه رمضان که می‌شود، چه
مانعی دارد؟ کدام کار با دهان روزه، بهتر از نماز خواندن؟ چهار رکعت نماز ظهر
است، قبل از این چهار رکعت، هشت رکعت نافله دارد؛ چهار دو رکعتی. چهار رکعت
نماز عصر است و قبل از این چهار رکعت، هشت رکعت نافله نماز عصر است. این
نوافل را بخوانید. همچنین نوافل مغرب را که از اینها مهمتر است؛ و نیز نوافل شب
که یازده رکعت است. همچنین نافله صبح که دو رکعت است. کسانی هستند که در
ایام معمولی سال، برایشان مشکل است پیش از اذان صبح برای نماز شب
بیدار شوند. ولی در این شبها، به طور قهری و طبیعی بیدار می‌شوند.
این یک توفیق الهی است. چرا از این توفیق استفاده نکنیم؟

ان شاء الله فرصتهای ماه رمضان را مغتنم بشمارید.^۱
۱. فرازی از بیانات مقام معظم رهبری در روز اول ماه مبارک رمضان ۱۳۷۱/۱۲/۴

مراحل روزه

سه مرحله برای روزه ذکر کرده‌اند؛ هر سه مرحله هم برای کسانی که اهل آن هستند، مفید است.

مرحله اول روزه

یک مرحله، همین مرحله‌ی عمومی روزه است؛ یعنی پرهیز از خوردن و نوشیدن و سایر محرّمات. اگر تنها محتوای روزه ما همین امساک باشد، این منافع زیادی دارد. هم ما را می‌آزماید و هم به ما می‌آموزد؛ هم درس هست، هم آزمایش برای زندگی است. تمرین و ورزش است؛ یک ورزش بسیار با اهمیت‌تر از ورزش جسمانی در این کار وجود دارد. روایاتی از ائمه علیهم‌السلام وارد شده است که به همین مرحله از روزه توجه دارد. یک روایت از امام صادق علیه‌السلام است که می‌فرماید: «لبستوی به الغنی و الفقیر»^۱ خدای متعال روزه را واجب کرده است، تا در این ساعات و روزها، فقیر و غنی با یکدیگر برابر شوند. انسانی که تهیدست و فقیر است، نمی‌تواند در طول روز هرچه هوس کرد، بخرد و بخورد و بیاشامد؛ اما آدم‌های غنی، در طول روز، هرچه که هوس می‌کنند و هرچه که می‌خواهند، برایشان فراهم است. غنی، حال فقیر و گرسنگی فقیر و تهیدستی او را از به‌دست آوردن چیزهایی که مورد اشتهای اوست، درک نمی‌کند؛ اما در روزی که روزه می‌گیرد، همه یکسانند و با اختیار خودشان، از مشتهیات نفسانی محرومند. یک روایت دیگر از امام رضا علیه‌السلام نقل شده است که به نکته دیگری اشاره دارد. می‌فرماید «لکی یعرفوا

۱ فضائل الاشهر الثلاثة، ص ۱۰۲

الم الجوع و العطش و يستدلوا على فقر الآخرة^۱» در این روایت، به تهیدستی و گرسنگی و تشنگی روز قیامت اشاره می‌شود. در روز قیامت، یکی از ابتلائات انسان، تشنگی و گرسنگی است که در آن حالت، انسان در مقابل مؤاخذه و سؤال و جواب الهی قرار می‌گیرد. انسان باید در گرسنگی و تشنگی روز ماه رمضان، به آن حالت روز قیامت توجه کند و به آن لحظه بسیار سخت و دشوار متنبه شود. باز روایت دیگری از امام رضا علیه السلام است که به بُعد دیگری از ابعاد روزه در همین مرحله گرسنگی و تشنگی کشیدن توجه می‌کند. آن، این است که می‌فرماید: «صابراً علی ما اصابه من الجوع و العطش»^۲. قدرت صبر به انسان داده می‌شود که بتواند گرسنگی و تشنگی را تحمل کند. انسان‌های نازپرورده - کسانی که معنای گرسنگی و تشنگی را نچشیده‌اند و نفهمیده‌اند - قدرت صبر و تحمل هم ندارند؛ در بسیاری از میدان‌ها، خیلی زود از پا درمی‌آیند و امتحان‌های گوناگون زندگی، آنها را درهم می‌فشرود و له می‌کند. انسانی که گرسنگی و تشنگی را چشیده است، معنای اینها را می‌داند و در مقابل دشواری‌هایی که از این راه ممکن است پیش بیاید، قدرت تحمل دارد. ماه رمضان، این قدرت تحمل و این صبر را به همه می‌دهد. یک روایت دیگر هم در همین زمینه عرض می‌کنم که آن هم از امام رضا علیه السلام است؛ گرچه شاید این یکی، دو مورد، فقره‌های یک حدیث باشد. «و راضاً لهم علی اداء ما کلفهم»^۳؛ یعنی تحمل گرسنگی و تشنگی و اجتناب از مشتتهیات نفسانی در روز ماه رمضان، یک نوع ریاضت است که انسان را بر اداء تکالیف گوناگون زندگی قادر می‌سازد. البته منظور، ریاضت‌های شرعی و ریاضت‌های الهی و ریاضت‌های اختیاری است.

۱ علل الشرایع، ص ۲۷۰

۲ علل الشرایع، ص

۳ علل الشرایع، ص ۲۷۰

مرحله دوم روزه

مرحله دوم روزه، پرهیز از گناه است؛ یعنی نگاهداری گوش و چشم و زبان و دل - حتی طبق بعضی از روایات - نگاهداری بشره انسان، پوست بدن و موی بدن انسان از گناه... اجتناب از گناه، چیزی است که مثل یک کوه در چشم انسان جلوه می‌کند؛ اما با تصمیم، مثل یک زمین هموار می‌شود. در ماه رمضان، بهترین فرصت است که همه این را تمرین بکنند. روایت دیگری از فاطمه زهرا علیها السلام نقل شده است که فرمود: «ما یصنع الصائم بصیامه اذا لم یصن لسانه و سمعه و بصره و جوارحه». ^۱ انسان از روزه چه بهره‌ای خواهد برد، اگر زبان و گوش و چشم و جوارح خود را از گناه باز ندارد؟ و از جمله این گناهان، گناهان زبان است؛ بدگویی و اهانت به دیگران است. از جمله این گناهان، گناهان دل است؛ دشمنی و کینه دیگران را در دل پروراندن است. بعضی گناهان به معنای اصطلاح شرعی است؛ بعضی گناهان اخلاقی است؛ مراتب گوناگونی دارد.

مرحله سوم روزه

مرحله سوم از روزه‌داری، پرهیز از هر چیزی است که ذهن و ضمیر انسان را از یاد خدا غافل کند. این، آن مرحله بالای روزه‌داری است که در حدیث آن‌طور که وارد شده است، پیامبر به حضرت پروردگار (جلّت عظمته) عرض می‌کند: «یا ربّ و ما میراث الصّوم»؛ دستاورد روزه چیست؟ ذات اقدس ربوبی فرمود: «الصوم یورث الحکمة و الحکمة تورث المعرفة و المعرفة تورث الیقین فاذا استیقن العبد لا یتالی کیف اصبح بعسرام بیسر» ^۲؛ روزه سرچشمه‌های حکمت را در دل می‌جوشاند. وقتی که حکمت بر دل حاکم شد، آن معرفت نورانی و روشن به وجود می‌آید. معرفت که به وجود آمد، همان یقینی به وجود می‌آید که حضرت ابراهیم از خدای متعال آن را می‌خواست و در دعاهای این ماه مرتّب درخواست شده است. وقتی کسی دارای یقین بود، همه دشواریهای زندگی بر او آسان می‌شود و انسان شکست‌ناپذیر از

۱ التواد: ۲۲

۲ بحارالانوار: ج ۷۷، ص ۲۷

حوادث می‌گردد. ببینید چقدر اهمیت دارد! این انسانی که می‌خواهد در مدّت سالهای عمر خود، یک راه تعالی و تکامل را بییماید، در مقابل مشکلات و حوادث زندگی و موانع راه، شکست‌ناپذیر می‌شود. یقین، چنین حالتی به انسان می‌دهد. اینها ناشی از روزه است. وقتی که روزه یاد خدا را در دل زنده کرد و فروغ معرفت خدا را در دل به‌وجود آورد و دل را روشن نمود، اینها به دنبالش می‌آید. هر چیزی که انسان را از یاد خدا غافل کند، به روزه برای این مرحله مضرّ است. خوشا به حال کسانی که می‌توانند خود را به این مرحله برسانند. البته ما باید آرزو کنیم و از خدا بخواهیم و همّت کنیم که خودمان را به این مرحله برسانیم.^۱

۱. فرازی از خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران به امامت حضرت آیة‌الله خامنه‌ای ۱۳۷۷/۹/۲۶

مظهر کف نفس

روزه، مظهر کف نفس

خصوصیت روزه چیست که تعبیر «جَنَّة من النَّار» درباره‌ی آن بیان شده است؟
خصوصیت روزه عبارت است از کَفَّ نفس. روزه، مظهر کَفَّ نفس است؛ «و نهی
النَّفْس عن الهوی». مظهر صبر در مقابل گناه و غلبه‌ی مشتهیات، روزه است. لذا
در روایات، ذیل آیه‌ی شریفه‌ی «واستعینوا بالصَّبْر و الصَّلَاة» صبر را به روزه تعبیر
کرده‌اند. روزه، مظهر گذشت از خواسته‌هاست.^۱

۱ فرازی از بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار مسئولان نظام ۱۳۸۴/۸/۶

هزار ماه

ماه رمضان، وقت استغفار و دعا و انابه است. ... شب‌های مشتبه به قدر و محتمل القدریه ... از هنگام غروب آفتاب، سلام الهی - «سلام هی حتی مطلع الفجر»^۱ - شروع می‌شود، تا وقتی که اذان صبح آغاز می‌گردد.

این چند ساعت این وسط، سلام الهی و امن الهی و خیمه رحمت خداست که بر سراسر آفرینش زده شده است. آن شب، شب عجیبی است؛ بهتر از هزار ماه، نه برابر آن؛ «خیر من ألف شهر»^۲. هزار ماه زندگی انسان، چقدر می‌تواند برکات به وجود آورد و جلب رحمت و خیر کند! این یک شب، بهتر از هزار ماه است. این، خیلی اهمیت دارد. این شب را قدر بدانید و آن را به دعا و توجه و تفکر و تأمل در آیات خلقت و تأمل در سرنوشت انسان و آنچه که خدای متعال از انسان خواسته است و بی‌اعتباری این زندگی مادی و این که همه این چیزهایی که می‌بینید، مقدمه آن عالمی است که لحظه جان دادن، دروازه آن عالم است، بگذرانید.^۳

۱ قدر: ۵

۲ قدر: ۳

۳ فرازی از بیانات مقام معظم رهبری در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۷۵/۱۱/۱۲

زمینیان آسمانی

در ماه رمضان هم - در همه روزها و شب‌ها - دل‌هایتان را هر چه می‌توانید با ذکر الهی نورانی‌تر کنید، تا برای ورود در ساحت مقدّس لیلة‌القدر آماده شوید، که: «لیلة‌القدر خیر من الف شهر. تنزل الملائكة والروح. فيها یأذن ربهم من کل امر». شبی که فرشتگان، زمین را به آسمان متّصل می‌کنند، دل‌ها را نورباران و محیط زندگی را با نور فضل و لطف الهی منور می‌کنند. شبِ سلّم و سلامت معنوی - سلامّ هی حتّی مطلع الفجر^۲ - شب سلامت دل‌ها و جان‌ها، شب شفای بیماری‌های اخلاقی، بیماری‌های معنوی، بیماری‌های مادّی و بیماری‌های عمومی و اجتماعی که امروز متأسفانه دامان بسیاری از ملت‌های جهان، از جمله ملت‌های مسلمان را گرفته است! سلامتی از همه اینها، در شب قدر ممکن و میسر است؛ به شرطی که با آمادگی وارد شب قدر شوید. دعا و توجّه شما، ذکر خدا در دل‌های پاک و نورانی شما جوانان عزیز، معجزه‌ها و کارها می‌کند. خود را از اکنون آماده کنید. مخصوص این ایام هم نیست؛ در تمام عمرتان رابطه با خدا، در شما صفا و اخلاص را تقویت می‌کند و صفا و اخلاص، گره‌گشای همه کارهاست.^۳

ماه رمضان، ماه ذخیره‌سازی و ماه نیرو گرفتن است. ماه رمضان، ماهی است که آحاد مردم باید خود را به خزائن غیبی و معنوی الهی برسانند و هر مقدار که می‌توانند، تغذیه کنند؛ خود را برای پیشرفت آماده کنند. این، ماه رمضان است. لیلة‌القدری که در این ماه رمضان است و قرآن صریحاً می‌فرماید: «لیلة‌القدر خیر من الف شهر»^۴، یک شب بهتر است از هزار سی روز - هزار ماه - بسیار مهم است. چرا این قدر فضیلت را به یک شب دادند؟ زیرا برکات الهی در این شب زیاد است؛ نزول ملائکه در این شب زیاد است؛ این شب، سلام است؛ «سلام

۱ قدر ۳ و ۴

۲ قدر: ۵

۳ فرآزی از بیانات مقام معظم رهبری در جمع بسیجیان به مناسبت هفته بسیج ۱۳۷۶/۹/۵

۴ قدر: ۴

هی حَتَّىٰ مطلع الفجر^۱؛ از اوّل تا آخر این شب، لحظاتش سلام الهی است. «سلام قولاً من ربّ رحیم»^۲ رحمت و فضل الهی است که بر بندگان خدا نازل می‌شود. لیلۃ القدر، شب ولایت است. هم شب نزول قرآن است، هم شب نزول ملائکه بر امام زمان علیه السلام است، هم شب قرآن و شب اهل بیت است، هم شب قرآن و هم شب عترت است. لذا سوره مبارکه قدر هم، سوره ولایت است. شب قدر خیلی ارزش دارد. همه ماه رمضان، شب‌ها و روزهایش ارزش والا دارد. البته لیلۃ القدر نسبت به روزها و شب‌های ماه رمضان، خیلی فاخرتر است؛ اما شب‌ها و روزهای ماه رمضان، نسبت به روزها و شب‌های بقیه سال، خیلی فاخرتر است. باید قدر بدانید. در این روزها و در این شب‌ها، همه بر سر سفره انعام الهی حاضرید. استفاده کنید. در این ماه، هر کار نیکی بکنید، هر سخن حقی بگویید، هر کلمه‌ای را به کسی که محتاج تعلیم است، تعلیم دهید، هر کلمه‌ای که برای خدا فراگیرید و در راه خدا به کار شما بیاید؛ هر رکعت نماز، هر آیه قرآن، هر ساعت گذراندن با دهان روزه و هر اجتناب از گناهی، با ارزش است. دروغی نگوئید و غیبتی نکنید که زمینه برای دروغ و غیبت مقتضی است. شما اجتناب و امتناع کنید. هر عمل حسنه‌ای که انجام دهید، احسان، اطعام و کمک به کسی، احوالپرسی از مستحق، اقدامی برای مردم محروم، اقدامی برای جامعه اسلامی، کاری برای پیشرفت زندگی مردم؛ همه اینها عبادت است.^۳

۱ قدر: ۵

۲ بیس: ۵۸

۳ فرازی از بیانات مقام معظم رهبری در دیدار علما، طلاب و اقشار مختلف مردم شهر مقدس قم به مناسبت سالروز ۱۹ دی ماه ۱۳۷۵/۱۰/۱۹

عایدی انسان

روزه که از آن به‌عنوان تکلیف الهی یاد می‌کنیم، در حقیقت یک تشریف الهی است؛ یک نعمت خداست؛ یک فرصت بسیار ذی‌قیمت برای کسانی است که موفق می‌شوند روزه بگیرند؛ البته سختی‌هایی هم دارد. همه کارهای مبارک و مفید، از سختی خالی نیست. بشر بدون تحمل سختی‌ها به جایی نمی‌رسد. این مقدار سختی که در تحمل روزه‌گیری وجود دارد، در مقابل آنچه که از روزه عاید انسان می‌شود، چیز کم و سرمایه اندکی است که انسان مصرف می‌کند و سود بسیاری را می‌برد.^۱

۱. فرازی از خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۷۸/۹/۲۶

در غفلت دنیای اسلام، در غفلت آحاد مردم و ملت‌های مسلمان، رژیم صهیونیستی به دنبال تصرف قدس شریف است، به دنبال تصرف مسجدالاقصی است، به دنبال تضعیف هرچه بیشتر فلسطینیان است؛ این را باید توجه داشت.

رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی)

القدس

قدس

سالهای متمادی است که سعی میشود مسأله قدس فراموش شود. روز قدس، درست تیری است به قلب این توطئه؛ حرکتی است برای خنثی کردن این توطئه خباثت‌آمیزی که استکبار و صهیونیسم و طرفداران و همکارانشان دست به یکی کرده‌اند تا به کلی مسأله فلسطین را به دست فراموشی بسپارند. روز قدس را بزرگ بدارید. این روز، مخصوص ملت ایران هم نیست؛ در خیلی از نقاط عالم، مردم مؤمن و پرشور، با محدودیت‌هایی که در کشورهای خود دارند - چون حکومتها خیلی جاها اجازه نمیدهند - روز قدس را گرمی میدارند - به هر حال جمعیت‌هایی که میتوانند این کار را میکنند.^۱

حالا یک عده‌ای خواستند با شعار «نه غزه، نه لبنان» عکس این را نشان بدهند؛ نه، ملت ایران معتقد به دفاع از مظلوم [است]؛ **كُونُوا لِلظَّالِمِ حَصْمًا وَّ لِلْمَظْلُومِ عَوْنًا**؛ این خواست ملت ایران است که ان‌شاءالله نشان داده خواهد شد.

راه حل مسأله‌ی فلسطین

مسأله‌ی فلسطین فقط یک راه دارد؛ همان چیزی که ما چند سال پیش اعلام کردیم: از فلسطینیهای اصیل - چه آنهایی که داخل فلسطین هستند، چه آنهایی که در اردوگاه‌ها هستند، چه آنهایی که در کشورهای دیگر هستند؛ چه مسلمان باشند، چه یهودی باشند، چه مسیحی باشند، فرقی نمیکند؛ فلسطینی باشند - نظر خواهی کنند؛ هر دولتی که آنها خواستند، سر کار بیاید. آن دولت اگر مسلمان باشد، اگر مسیحی باشد، اگر یهودی باشد، اگر مخلوط باشد، چنانچه برخاسته‌ی از آراء خود فلسطینی‌ها باشد، مورد قبول است و مسأله‌ی فلسطین را حل خواهد کرد. بدون این، مسأله‌ی فلسطین حل نخواهد شد.^۲

۱ بیانات در خطبه‌های نماز جمعه ۱۳۷۷/۱۰/۱۸

۲ نامه ۴۷: از وصیت‌های آن حضرت است به حسن و حسین علیهما السلام

۳ خطبه‌های نماز جمعه ۲۸/مرداد/۱۳۸۴

نامه ۴۷ نهج البلاغه

از وصیت‌های آن حضرت است به حسن و حسین علیهما السلام وقتی که ابن ملجم لعنه الله علیه به او ضربت زد اوصیکما بتقوی الله و الا تبغیا الدنیا و ان یبغتکما و لا تأسفا علی شیء منها زوی عنکما و قولاً بالحق و اعملاً للأجر و کوناً للظالم خصماً و للمظلوم عوناً اوصیکما و جمیع ولدی و اهلی و من بلغه کتابی بتقوی الله و نظم امرکم و صلاح ذات بینکم فانی سمعتُ جدکما علیهما السلام یقول صلاح ذات البین افضل من عامّة الصلوة و الصیام الله الله فی الایتام فلا تغبوا افواھهم و لا یضیعوا بحضرتکم و الله الله فی جیرانکم فانی سمعتُ نبیکم ما زال یوصی بهم حتی ظننا انه سیورثهم و الله الله فی القرآن لا یسبکم بالعمل به غیرکم و الله الله فی الصلوة فانها عمود دینکم و الله الله فی بیت ربکم لا تخلوه ما بقیتم فانه ان ترک لم تناظروا و الله الله فی الجهاد بأموالکم و انفسکم و السننکم فی سبیل الله و علیکم بالتواصل و التبادل و ایاکم و التداثر و التقاطع لا تترکوا الأمر بالمعروف و النهی عن المنکر فیولی علیکم شراکم ثم تدعون فلا یتجاب لکم ثم قال : یا بنی عبد المطلب لا الفینکم تحوضون دماء المسلمین خوفاً تقولون قتل امیر المؤمنین الا لا تقتلن بی الا قاتلی انظروا اذا مات من ضربته هذه فاضربوه ضربه بضرته و لا تمثلوا بالرجل فانی سمعت رسول الله صلی الله علیه و آله یقول ایاکم و المثلة و لو بالکلب العقور .

ترجمه :

شما را به تقوای الهی سفارش می‌نمایم، و اینکه دنیا را مجوید گرچه دنیا شما را بجوید، و بر آنچه از دنیا از دستتان رفته متأسف نباشید. حق بگوئید، و برای ثواب الهی بکوشید. دشمن ستمگر و بار ستم‌دیده باشید. شما و همه فرزندان و خاندانم و هر که این وصیتم به او می‌رسد را به تقوای الهی، و نظم در زندگی، و اصلاح بین مردم سفارش می‌کنم، چرا که از جد شما صلی الله علیه و آله شنیدم می‌فرمود: «اصلاح ذات البین از عموم نماز و روزه بهتر است». خدا را خدا را در باره یتیمان، آنان را گاهی سیر و گاهی گرسنه مگذارید، مباد که در کنار شما تباه شوند. خدا را خدا را در رابطه با همسایگان، که مورد سفارش پیامبر شمایند، پیوسته به آنان سفارش داشت تا جایی که گمان بردیم میراث برشان خواهد ساخت خدا را خدا را در باره قرآن، نباید که دیگران در عمل به آن از شما پیشی جویند. خدا را خدا را در باره نماز، که نماز عمود دین شماست. خدا را خدا را در باره خانه پروردگارتان، تا وقتی هستیید آنجا را خالی مگذارید، که اگر خالی گذاشته شود از کيفر حق مهلت نیابید. خدا را خدا را در باره جهاد با اموال و جان و زبانتان در راه خدا. بر شما باد به پیوند با هم و بخشش مال به یکدیگر، و پرهیزید از دوری و قطع رابطه با هم. امر به معروف و نهی از منکر را وانگذازید، که بد کارانتان بر شما مسلط شوند، آن گاه دعا کنید و به اجابت نرسد. سپس فرمود: ای فرزندان عبد المطلب، نیابم شما را که به بهانه کشته شدن من در خون مسلمانان فرو افتید و گوئید: امیر المؤمنین کشته شد، امیر المؤمنین کشته شد معلومتان باد که فقط قاتلم باید قصاص شود. ملاحظه نمایید هرگاه من از این ضربت او از دنیا رفتم تنها او را یک ضربت بزیند، و گوش و بینی و اعضای او را قطع مکنید، که من از رسول خدا صلی الله علیه و آله شنیدم می‌فرمود: «از مثله کردن دوری کنید هر چند در باره سگ گاز گیرنده باشد»^۱

سوالات مسابقه فیض سحر ۱۳۹۷

۱. «اللهم اغن كل فقير. اللهم اشبع كل جائع. اللهم اكس كل عريان» یعنی؟
الف. همه خود را برای زدودن فقر محرومیت از چهره محرومان و مستضعفان موظف بدانند.
ب. افرادی برای زدودن فقر محرومیت از چهره محرومان و مستضعفان خودشان را آماده نمایند.
ج. آحاد جامعه برای زدودن فقر محرومیت از چهره محرومان و مستضعفان از خداوند طلب نمایند.
د. حکومت خود را برای زدودن فقر محرومیت از چهره محرومان و مستضعفان موظف بدانند.

۲. مواسات یعنی؟

- الف. در بین خانواده های جامعه تساوی و عدالت برقرار شود.
ب. به نیازهای خانواده های محروم به صورت برابر رسیدگی شود.
ج. امکانات جامعه در بین خانواده های محروم به عدالت توزیع شود.
د. خانواده های محرومی با دردها و محرومیت ها و مشکلاتش تنها گذاشته نشود.

۳. کدام گزینه از عواملی است که مانع یاری به فقرا می باشد؟

- الف. روحیه مصرف گرایی
ب. روحیه تجمل گرایی
ج. روحیه مدل گرایی
د. همه موارد

۴. از منظر مقام معظم رهبری بزرگترین درس ماه رمضان چیست؟

- الف. کمک و یاری مظلومین
ب. کمک و یاری محرومان
ج. خود سازی
د. همه موارد

۵. اولین قدم خودسازی چه می باشد؟

- الف. انسان به خود و به اخلاق و رفتار خود با نظر انتقادی نگاه کند.
ب. عیوب خود را با روشنی و دقت ببیند.
ج. سعی در برطرف کردن عیوب خود داشته باشد.
د. همه موارد

۶. اصلی ترین اصل برای نزدیک شدن به خداوند متعال چیست؟

- الف. عبادت
ب. ترک گناه
ج. توسل
د. یاری محرومان

۷. روزه، پلکانی به سمت و وسیله ای برای تأمین آن در وجود و دل شماست.

- الف. تقوا
ب. عبودیت
ج. بندگی
د. نوع دوستی
۸. عاملی که باعث می شود ماه مبارک رمضان «و شهر الطهور» باشد چیست؟
الف. روزه
ب. تلاوت قرآن
ج. دعا و تضرع
د. همه موارد

۹. بزرگترین هدف روزه ماه رمضان چیست؟
الف. عبودیت
ب. یاد محرومان
ج. تقوا
د. همه موارد

۱۰. کدام گزینه از آثار روزه گرفتن در ماه مبارک رمضان می باشد ؟
الف. توجه و متنبه شدن از حالات روز قیامت
ب. افزایش قدرت صبر در انسان
ج. قادر ساختن انسان بر اداء تکالیف
د. همه موارد

۱۱. چگونه شب قدر را قدر بدانیم؟
الف. دعا و توجه و تفکر و تأمل در آیات خلقت
ب. تأمل در سرنوشت انسان و آنچه که خدای متعال از انسان خواسته است
ج. تأمل در بی اعتباری این زندگی مادی
د. همه موارد

۱۲. تقوایه چه معناست؟ (در ۳ الی ۴ خط)

.....

.....

.....

.....

ختم ۱۱۰ هزار سوره قدر

به منظور آموزش گناهان و تعجیل در امر ظهور ولی عصر عجل الله فرجه

علاقه مندان جهت ثبت نام در این طرح می توانند
به سامانه مسابقه به نشانی quiz.amfm.ir مراجعه و ثبت نام
نمایند.

به شرکت کنندگان در این طرح به قید قرعه جوایزی متبرک اهدا خواهد شد.
ضمناً زمان برگزاری و اعلام برگزیدگان همراه با
مسابقه قطعه ای از بهشت می باشد.

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

هر مؤمنی که هنگام وضو گرفتن سوره قدر را بخواند از گناهانش خارج می شود
مانند آن روزی که از مادر زاده شد.^۱

نحوه دریافت کتاب:

مراجعه به سایت آستان مقدس، سامانه مسابقات به نشانی:

www.quiz.amfm.ir

نحوه شرکت در مسابقه

پاسخ به سوالات در سامانه مسابقات آستان مقدس به آدرس:

www.quiz.amfm.ir

زمان برگزاری:

۲۶ اردیبهشت لغایت ۲۴ خرداد

زمان قرعه کشی:

۲۵ خرداد ۱۳۹۷

آدرس شبکه های اجتماعی داخلی (ایتا و سروش):

@Astanqom

باب الفضائل

قال رسول الله ﷺ

من آذى شعرة منك فقد آذاني ومن آذاني فقد آذى الله و
من آذى الله فعليه لعنة الله

هر کس به (اندازه) یک موی تو (علی‌الشیبه) را اذیت کند
مرا اذیت کرده و هر که مرا اذیت کند خدا را اذیت کرده
و هر که خدا را اذیت نماید لعنت خدا بر او خواهد بود.^۱

۱. بحار الانوار، ج ۲۷، ص ۲۰۶.

